

Załącznik do uchwały Nr 359/5104/23
Zarządu Województwa Lubuskiego
z dnia 12 października 2023 r.

P R O G R A M
współpracy Województwa Lubuskiego
z organizacjami pozarządowymi
w 2024 roku

Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023 r. poz. 571) nakłada na organy administracji publicznej obowiązek realizacji zadań ze sfery publicznej, we współpracy z organizacjami pozarządowymi w rozumieniu art. 3 ust. 2 oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy.

Zgodnie z art. 5a ust. 1 przedmiotowej ustawy organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego ma obowiązek uchwalenia rocznego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi i podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego do dnia 30 listopada roku poprzedzającego okres obowiązywania programu.

Rozdział 1. Postanowienia ogólne

§ 1. Ilekroć w niniejszym „Programie współpracy Województwa Lubuskiego z organizacjami pozarządowymi w 2024 roku”, zwanym dalej „Programem” jest mowa o:

- 1) **Samorządzie Województwa** – należy przez to rozumieć Samorząd Województwa Lubuskiego;
- 2) **Sejmiku Województwa** – należy przez to rozumieć Sejmik Województwa Lubuskiego;
- 3) **Zarządzie Województwa** – należy przez to rozumieć Zarząd Województwa Lubuskiego;
- 4) **Urzędzie** – należy przez to rozumieć Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego w Zielonej Górze;
- 5) **Programie** – należy przez to rozumieć „Program współpracy Województwa Lubuskiego z organizacjami pozarządowymi w 2024 roku”;
- 6) **ustawie** – należy przez to rozumieć *ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie* (Dz. U. z 2023 r. poz. 571);
- 7) **podmiotach Programu** – należy przez to rozumieć organizacje pozarządowe w rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy oraz podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy;
- 8) **realizatorach Programu** – należy przez to rozumieć komórki organizacyjne Urzędu Marszałkowego Województwa Lubuskiego oraz Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Zielonej Górze;
- 9) **konkursie** – należy przez to rozumieć otwarty konkurs ofert, o którym mowa w art. 11 ust. 2 i art. 13 ustawy;
- 10) **trybie pozakonkursowym** – należy przez to rozumieć tryb zlecenia realizacji zadań publicznych z pominięciem otwartego konkursu ofert określony w art. 19a ustawy;
- 11) **dotacji** – należy przez to rozumieć dotację zgodnie z art. 127 ust. 1 pkt 1 lit. e oraz art. 221 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o *finansach publicznych* (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.);
- 12) **regrantingu** – należy przez to rozumieć przekazanie dotacji na realizację zadania publicznego w trybie otwartego konkursu ofert, w ramach którego wyłania się operatora projektu, który w imieniu Zarządu Województwa zajmuje się

przygotowaniem konkursu dla podmiotów Programu i grup nieformalnych oraz przyznaniem i rozliczeniem dotacji, zgodnie z art. 16a ustawy;

- 13) **klauzuli społecznych** – należy przez to rozumieć uwzględnienie dodatkowych wymagań społecznych związanych z realizacją zadań publicznych oraz uwzględnienie aspektów społecznych przy warunkach określających możliwość realizacji.

Rozdział 2.

Cele współpracy

§ 2. 1. Celem głównym Programu jest kształtowanie społeczeństwa obywatelskiego i wzmacnianie aktywności społecznej poprzez budowanie relacji partnerskich pomiędzy Samorządem Województwa a podmiotami Programu.

2. Celami szczegółowymi Programu są:

- 1) tworzenie sprzyjających warunków do rozwoju trzeciego sektora w województwie lubuskim i wzmacnianie jego potencjału;
- 2) kształtowanie idei społeczeństwa obywatelskiego poprzez promocję postaw prospołecznych i włączanie społeczne;
- 3) zwiększenie wpływu sektora obywatelskiego na kreowanie polityki społecznej w województwie lubuskim;
- 4) dążenie do pełniejszego zaspokajania potrzeb społecznych, a tym samym poprawy jakości życia mieszkańców województwa lubuskiego;
- 5) integrowanie podmiotów Programu realizujących inicjatywy w sferze zadań publicznych wymienionych w art. 4 ust. 1 ustawy;
- 6) wspieranie nowatorskich rozwiązań wychodzących naprzeciw oczekiwaniom i dążeniom społecznym oraz umożliwiających rozwiązywanie problemów społecznych.

Rozdział 3.

Zasady współpracy

§ 3. Współpraca Samorządu Województwa z podmiotami Programu opierać się będzie na następujących zasadach:

- 1) **pomocniczości** – zgodnie z którą Samorząd Województwa uznaje prawo zorganizowanych wspólnot obywateli do samodzielnego definiowania i rozwiązywania problemów, w tym należących także do sfery zadań publicznych. W takim zakresie współpracuje z nimi, a także wspiera ich działalność oraz umożliwia realizację zadań publicznych na zasadach i w formie określonej w ustawie;
- 2) **suwerenności stron** – oznacza, że Samorząd Województwa respektuje odrębność i suwerenność podmiotów Programu;
- 3) **partnerstwa** – która oznacza, że podmioty Programu, na zasadach i w formie określonej w ustawie, uczestniczą w identyfikowaniu i diagnozowaniu problemów społecznych, w wypracowywaniu sposobów ich rozwiązywania oraz współdziałają z organami samorządu województwa przy wykonywaniu zadań publicznych;
- 4) **efektywności** – Samorząd Województwa przy zlecaniu podmiotom Programu zadań publicznych do realizacji, dokonuje wyboru najefektywniejszego sposobu

wykorzystania środków publicznych, przestrzegając zasad uczciwej konkurencji oraz zachowując wymogi określone w ustawie o finansach publicznych;

- 5) **uczciwej konkurencji i jawności** – zakłada ona kształtowanie przez organy samorządu województwa przejrzystych zasad współpracy, opartych na równych i jawnych kryteriach wyboru realizatora zadania publicznego oraz na zapewnieniu równego dostępu do informacji.

Rozdział 4. Zakres przedmiotowy

§ 4. Współpraca Samorządu Województwa z podmiotami Programu obejmuje sfery zadań publicznych, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy, w szczególności w zakresie realizacji priorytetowych zadań publicznych wskazanych w § 6 Programu.

Rozdział 5. Formy współpracy

§ 5. 1. Współpraca Samorządu Województwa z podmiotami Programu obejmuje współpracę o charakterze finansowym i pozafinansowym.

2. Współpraca finansowa obejmuje w szczególności:

- 1) zlecenie realizacji zadań publicznych podmiotom Programu w trybie otwartego konkursu ofert na zasadach określonych w ustawie, w tym z wykorzystaniem regrantingu;
- 2) zlecenie realizacji zadań publicznych podmiotom Programu w trybie pozakonkursowym na zasadach określonych w ustawie;
- 3) zlecenie zadań publicznych podmiotom Programu na podstawie odrębnych przepisów;
- 4) wspieranie zadań publicznych, na zasadach określonych w przepisach szczegółowych m.in.: dofinansowanie robót budowlanych, dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych, z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów;
- 5) dofinansowanie kosztów utworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej;
- 6) zlecenie zadań publicznych na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków znajdujących się na terenie województwa lubuskiego;
- 7) realizowanie inicjatyw lokalnych przez Lokalne Grupy Działania i Lokalne Grupy Rybackie na zasadach określonych w odrębnych przepisach;
- 8) realizacja konkursu związana z promowaniem lubuskich podmiotów Programów i ich działań.

3. Współpraca pozafinansowa realizowana może być poprzez:

- 1) wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działalności i współdziałanie w celu ujednoczenia i zharmonizowania tych kierunków;
- 2) konsultowanie z Radą Działalności Pożytku Publicznego Województwa Lubuskiego projektów aktów normatywnych dotyczących sfery zadań publicznych, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy;

- 3) konsultowanie z podmiotami Programu projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych podmiotów;
- 4) tworzenie w miarę potrzeb wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym, złożonych z przedstawicieli podmiotów Programu oraz przedstawicieli właściwych organów administracji publicznej;
- 5) inne formy współpracy obejmujące w szczególności:
 - a) organizowanie spotkań, szkoleń, konferencji i seminariów dla podmiotów Programu,
 - b) prowadzenie działań na rzecz upowszechniania wolontariatu,
 - c) pomoc podmiotom Programu w nawiązywaniu kontaktów i współpracy na skalę regionalną, ponadregionalną i międzynarodową,
 - d) stały kontakt z podmiotami Programu w celu współpracy, wymiany informacji, doświadczeń i dobrych praktyk,
 - e) pomoc w pozyskiwaniu partnerów zagranicznych do realizacji międzynarodowych zadań w zakresie potrzeb zgłaszanych przez podmioty Programu,
 - f) promocja województwa lubuskiego poprzez wykorzystanie potencjału podmiotów Programu,
 - g) udzielanie rekomendacji podmiotom Programu,
 - h) wspólną realizację zadań, przedsięwzięć poprzez zawieranie porozumień, partnerstw z podmiotami Programu w celu wspólnej realizacji zadań publicznych, w tym określonych w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2023 r. poz. 1259 z późn. zm.),
 - i) prowadzenie serwisu informacyjnego na stronie internetowej Urzędu – www.lubuskie.pl w zakładce NGO, zakładki Organizacje pozarządowe w Biuletynie Informacji Publicznej mających na celu wzajemną wymianę informacji i popularyzację działalności podmiotów Programu,
 - j) promowanie działalności podmiotów Programu, pomoc w tworzeniu dobrego wizerunku m.in. poprzez zgłaszanie do różnego typu konkursów o zasięgu wojewódzkim, ogólnopolskim, propagowanie ich działalności na łamach lubuskiego pisma samorządowego „Region” oraz za pośrednictwem newslettera Urzędu, lokalnych mediów,
 - k) propagowanie spuścizny produktów tradycyjnych, regionalnych i lokalnych wytwarzanych według tradycyjnych sposobów,
 - l) udostępnienie na stronie internetowej Urzędu – www.lubuskie.pl, w zakładce NGO danych kontaktowych do realizatorów Programu odpowiedzialnych za kontakt i współpracę z podmiotami Programu,
 - m) obejmowanie przedsięwzięć honorowym patronatem Marszałka Województwa Lubuskiego, na wniosek podmiotów Programu, na podstawie aktualnego zarządzenia Marszałka Województwa Lubuskiego,
 - n) prowadzenie działań na rzecz integracji środowisk kombatanckich,
 - o) doradztwo i współpracę przy pozyskiwaniu przez podmioty Programu środków finansowych z innych źródeł,

- p) wspieranie działalności podmiotów Programu działających w zakresie rewitalizacji środowisk popegeerowskich,
- q) stosowanie klauzul społecznych przy realizacji zadań publicznych,
- r) pomoc merytoryczną realizatora Programu udzielaną podmiotom Programu,
- s) udostępnianie podmiotom Programu w miarę możliwości, na preferencyjnych zasadach pomieszczeń lub sprzętu przez realizatorów Programu.

Rozdział 6. Priorytetowe zadania publiczne

§ 6. Realizatorzy Programu w ramach współdziałania z podmiotami Programu, wdrażać będą w roku 2024 następujące priorytetowe zadania publiczne o charakterze regionalnym, ponadregionalnym i międzynarodowym w szczególności:

1) w obszarze pomocy społecznej działania, obejmujące w szczególności:

- a) zapobieganie wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży;
- b) doskonalenie systemu wsparcia dla osób starszych;
- c) poprawę jakości usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz wykluczonych społecznie;
- d) wspieranie osób i rodzin w przezwyciężeniu trudnej sytuacji życiowej;
- e) rozwój społeczeństwa obywatelskiego;

2) w obszarze wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej:

a) działania, obejmujące w szczególności:

- wsparcie rodziny (biologicznej, zastępczej, adopcyjnej) w zakresie pełnienia prawidłowej funkcji opiekuńczo-wychowawczej
 - edukacja środowiska lokalnego;
 - współpraca z organizacjami pozarządowymi;
- rozwój usług na rzecz osób opuszczających system pieczy zastępczej
 - tworzenie mieszkań wspomaganych, chronionych dla opuszczających pieczę zastępczą;
 - wsparcie procesu usamodzielniania;

b) działania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o *wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* (Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 z późn. zm.), obejmujące w szczególności:

prowadzenie ośrodków adopcyjnych przez podmioty, którym zlecono realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

3) w obszarze wspierania rozwoju ekonomii społecznej działania, obejmujące w szczególności:

- a) zwiększenie udziału podmiotów ekonomii społecznej w działaniach na rzecz społeczności lokalnych poprzez:
 - promowanie i rozwijanie aktywności obywatelskiej;

- wspieranie współpracy podmiotów ekonomii społecznej z jednostkami samorządu terytorialnego w realizacji usług społecznych użyteczności publicznej oraz zadań publicznych;

- rozwój usług społecznych;

b) wzrost aktywności zawodowej osób oddalonych od rynku pracy poprzez:

- rozwój zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej;

- wzmocnienie sieci współpracy w zakresie skutecznej reintegracji;

- podniesienie kwalifikacji i umiejętności pracowników, członków i kadry zarządzającej przedsiębiorstw społecznych/podmiotów ekonomii społecznej;

c) wzmocnienie potencjału ekonomii społecznej poprzez:

- wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw społecznych na rynku;

- kształtowanie pozytywnych postaw wobec ekonomii społecznej;

- wspieranie funkcjonowania systemu zarządzania w sektorze ekonomii społecznej;

4) w obszarze promocji województwa:

a) **działania promocyjne wpływające na pozytywny wizerunek województwa w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego, obejmujące w szczególności:**

- organizowanie festiwali, konkursów, przeglądów, spotkań, plenerów, warsztatów, konferencji, seminariów, wystaw artystycznych, historycznych, muzealnych i innych imprez o zasięgu co najmniej regionalnym, mających istotne znaczenie dla polskiej kultury i sztuki;

- promocję produktu regionalnego i tradycyjnego;

- działania zwiększające atrakcyjność regionu poprzez marketing regionalny - wdrażanie Strategii Marki „Lubuskie wartości”;

- opracowywanie i wydawanie publikacji promocyjnych i ulotek promocyjnych;

- produkcję filmów promujących walory województwa lubuskiego;

- organizację eventów i imprez o znaczeniu medialnym;

b) **działania sprzyjające promocji Województwa Lubuskiego poprzez sport:**

- promocja Województwa Lubuskiego poprzez sport w kraju i za granicą.

c) **działania promocyjne wpływające na aktywizację młodzieży do realizacji zadań publicznych.**

5) w obszarze ochrony i promocji zdrowia:

działania wzmacniające jakość życia poprzez poprawę zdrowia mieszkańców województwa lubuskiego i zmniejszanie nierówności w zdrowiu, obejmujące w szczególności:

a) **dostosowanie opieki zdrowotnej do dynamiki długookresowych trendów demograficznych i epidemiologicznych poprzez:**

- działania w zakresie poprawy zdrowia kobiet w wieku rozrodczym oraz noworodków i niemowląt;

- działania w zakresie popraw stanów zdrowia dzieci i młodzieży;
 - działania w zakresie poprawy stanów zdrowia populacji dorosłej;
 - działania w zakresie poprawy jakości i skuteczności opieki zdrowotnej nad osobami starszymi;
 - działania w celu zapewnienia właściwej opieki osobom chorym psychicznie i osobom uzależnionym ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży oraz promocja zdrowia psychicznego;
- b) poprawę efektywności funkcjonowania systemu ochrony zdrowia poprzez:**
- organizowanie akcji i kampanii informacyjnych o dostępności świadczeń zdrowotnych w ramach ubezpieczenia zdrowotnego i innych;
 - wspieranie instytucji lekarza podstawowej opieki zdrowotnej jako efektywnego narzędzia promowania profilaktyki i leczenia;
 - działania na rzecz rozwoju systemu ratownictwa medycznego;
- c) wzmocnienie zasobów ochrony zdrowia w zakresie zapobiegania chorobom zakaźnym oraz zdrowia środowiskowego poprzez:**
- wzmocnienie infrastruktury lokalowej i sprzętowej podmiotów leczniczych,
 - wsparcie kadry medycznej i programów rehabilitacji i wczesnej diagnostyki powikłań po chorobach zakaźnych,
 - monitorowanie szkodliwych czynników fizycznych, chemicznych i biologicznych występujących na terenie województwa lubuskiego;
- d) promocję zdrowia i kształtowanie prozdrowotnych postaw mieszkańców województwa lubuskiego poprzez:**
- przedsięwzięcia w obszarze podnoszenia poziomu wiedzy mieszkańców regionu odnośnie pierwszej pomocy medycznej;
 - propagowanie wiedzy o podstawowych zasadach prowadzenia zdrowego stylu życia;
 - promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym;
 - propagowanie działań w zakresie zapobiegania zakażeniom HIV i zwalczania AIDS;
 - realizację programów edukacji zdrowotnej, programów zdrowotnych i profilaktycznych;
 - propagowanie działań na rzecz promocji zdrowia: pikniki, zjazdy, happeningi, akcje i kampanie promocyjne;
 - działania w zakresie profilaktyki nadwagi i otyłości dzieci i młodzieży oraz w zakresie edukacyjnym i rehabilitacyjnym osób będących w nadwadze i otyłych;
- e) zmniejszenie nierówności w zdrowiu poprzez:**
- podejmowanie działań mających na celu zapewnienie równego dostępu do świadczeń zdrowotnych,
 - opracowywanie dokumentów kierunkowych dotyczących newralgicznych obszarów opieki zdrowotnej wynikających z rozpoznanych potrzeb;
- 6) w obszarze działalności na rzecz osób niepełnosprawnych:**
- a) działania, obejmujące w szczególności:**
- profilaktykę i ograniczanie skutków niepełnosprawności;
 - integrację społeczną osób z niepełnosprawnościami;

- integrację zawodową osób z niepełnosprawnościami;
- partnerstwo publiczno-społeczne na rzecz wyrównywania szans osób z niepełnosprawnościami;
- b) **działania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych realizowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych** określone w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 lutego 2008 r. w sprawie rodzajów zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych zleczanych fundacjom oraz organizacjom pozarządowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1945).
- c) **utworzenie i działanie zakładów aktywności zawodowej na podstawie rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zakładów aktywności zawodowej** (Dz. U. z 2021 r. poz. 1934).
- d) **dofinansowanie robót budowlanych, dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych, z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 6 sierpnia 2004 r., w sprawie określenia zadań samorządu województwa, które mogą być dofinansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych** (Dz. U. z 2015 r. poz. 937).

7) w obszarze edukacji:

działania wspierające i promujące wartościowe przedsięwzięcia edukacyjne, obejmujące w szczególności:

- a) kształtowanie postaw prospołecznych mieszkańców województwa lubuskiego;
- b) organizowanie konkursów i olimpiad;
- c) opracowywanie i wydawanie publikacji wykorzystywanych do realizacji celów dydaktyczno-wychowawczych;
- d) szkolenie nieetatowej kadry trzeciego sektora, pełniącej funkcje wychowawcze;
- e) organizowanie szkoleń, seminariów i konferencji związanych z różnymi formami edukacji;
- f) edukacja ekologiczna;
- g) **wspieranie kompetencji i działań edukacyjnych środowisk sołeckich, w tym sołtysów i rad sołeckich w szczególności:**
 - organizowanie szkoleń i konferencji skierowanych do sołtysów i rad sołeckich,
 - informowanie o nowoczesnych możliwościach komunikowania się ze społeczeństwem,
 - wzrost kompetencji społecznych i obywatelskich w najmniejszych jednostkach pomocniczych gmin - sołectwach,
- h) realizacja zadań w zakresie ochrony praw konsumenta w szczególności prowadzenia edukacji konsumenckiej,

8) w obszarze kultury:

a) działania związane z rozwojem kultury, ochrony i racjonalnego wykorzystania dziedzictwa kulturowego, rozwojem i promocją twórczości artystycznej, działalności i edukacji oraz inicjatyw kulturalnych a także promocją walorów kulturowych województwa, obejmujące w szczególności:

- organizowanie wydarzeń kulturalnych tj. festiwali, konkursów, przeglądów, koncertów, spektakli, pokazów filmowych, plenerów, warsztatów, konferencji, seminariów, wystaw historycznych, muzealnych, artystycznych i innych imprez mających znaczenie dla polskiej i regionalnej kultury i sztuki oraz ich promocja,
- wspieranie twórczości i tradycji ludowej w tym ochronę unikalnych i zanikających zawodów,
- wspieranie zawodowego i amatorskiego ruchu artystycznego,
- działania na rzecz ochrony i propagowania kultur mniejszości narodowych,
- wspieranie działań związanych z rozwojem talentów, pasji dzieci i młodzieży m.in. organizacja warsztatów, plenerów, spotkań, konkursów, przeglądów itp.,
- promocja kultury, sztuki i dziedzictwa kulturowego regionu poprzez niekomercyjne, niskonakładowe publikacje i wydawnictwa,

b) zlecenie realizacji zadań publicznych na podstawie Uchwały Nr XXXI/296/12 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 22 października 2012 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na obszarze województwa lubuskiego (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2012 r. poz. 1874).

9) w obszarze kultury fizycznej:

działania w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej, obejmujące w szczególności:

- a) organizowanie imprez sportowych o istotnym znaczeniu dla województwa;
- b) szkolenie i udział zawodników i zawodniczek z województwa lubuskiego w zawodach wojewódzkich, ogólnopolskich, międzynarodowych, w tym szkolenia kadr wojewódzkich w różnych kategoriach wiekowych przy uwzględnieniu kryterium osiąganych wyników w ogólnopolskim systemie współzawodnictwa sportowego dzieci i młodzieży;
- c) upowszechnianie kultury fizycznej i sportu wśród dzieci i młodzieży szkolnej, w środowisku akademickim, wiejskim oraz osób niepełnosprawnych;
- d) organizowanie przedsięwzięć dotyczących sportu dla wszystkich;
- e) upowszechnianie postaw sportowych, społecznych i zdrowotnych mieszkańców województwa lubuskiego oraz poprawa ich stanu zdrowia i sprawności fizycznej;

10) w obszarze turystyki regionalnej:

działania związane z promowaniem turystyki i krajoznawstwa w województwie lubuskim, obejmujące w szczególności:

- a) stworzenie kompleksowego systemu informacji i promocji turystycznej oraz oznakowania turystycznego w regionie;

- b) promocję i rozwój markowych produktów turystycznych województwa;
- c) rozwój i promowanie konkurencyjnego wizerunku turystycznego regionu;
- d) rozwój turystyki pakietowej, wykorzystującej potencjały i położenie województwa;
- e) rozwój oferty z obszaru turystyki i rekreacji;
- f) rozwój turystyki transgranicznej i wykorzystanie szans przygranicznego położenia;

11) w obszarze integracji europejskiej:

działania na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów międzynarodowych i współpracy między społeczeństwami, wynikające z Uchwały Nr LII/525/2010 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 14 czerwca 2010 r. w sprawie przyjęcia priorytetów współpracy zagranicznej Województwa Lubuskiego, obejmujące w szczególności:

- a) wymianę doświadczeń z partnerem zagranicznym (w szczególności z regionów partnerskich naszego województwa);
- b) wymianę dzieci i młodzieży;
- c) organizowanie i uczestnictwo w konferencjach, szkoleniach, imprezach sportowych, warsztatach, które w bezpośredni sposób przełożą się na konkretne korzyści współpracy (znalezienie nowych rozwiązań, stworzenie sieci kontaktów w celu osiągnięcia wspólnego celu, długotrwałego efektu spopularyzowania województwa lubuskiego jako kierunku przyjazdu gości zagranicznych);
- d) integracja obcokrajowców zamieszkujących województwo lubuskie, w tym nauka języka polskiego, pozalekcyjne zajęcia edukacyjne, warsztaty integracyjne dla dzieci, wsparcie pedagogiczne dla dzieci i młodzieży.

12) działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przeciwdziałaniem narkomanii, obejmujące w szczególności:

- a) wzmocnienie polityki prozdrowotnej związanej z ograniczaniem używania substancji psychoaktywnych i zaburzeń behawioralnych oraz problemów z nich wynikających – podniesienie rangi profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień we wszystkich obszarach życia społecznego,
- b) zwiększenie częstości zachowań prozdrowotnych i wzmocnienie przekonań prozdrowotnych,
- c) zwiększenie kompetencji i umiejętności osób pracujących w systemie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- d) ograniczenie używania substancji psychoaktywnych i zaburzeń behawioralnych oraz czynników zwiększających ryzyko sięgania po substancje psychoaktywne i zagrażające zdrowiu czynności w populacji Lubuszan, w tym w grupach podwyższonego ryzyka,
- e) poprawa jakości (rozwijanie i doskonalenie) infrastruktury systemu leczenia i terapii osób szkodliwie używających substancji psychoaktywnych i przejawiających zaburzenia behawioralne, uzależnionych od substancji i czynności oraz osób z ich najbliższego otoczenia, w tym współuzależnionych,

- f) poprawa jakości pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie, a także osobom stosującym przemoc, w szczególności w związku z problemowym używaniem substancji psychoaktywnych,
 - g) zwiększenie dostępności i jakości wsparcia w zakresie rehabilitacji oraz reintegracji dla osób uzależnionych,
 - h) zwiększenie świadomości w zakresie ryzyka związanego z wypadkami w ruchu drogowym w związku z używaniem substancji psychoaktywnych;
- 13) działania na rzecz seniorów w województwie lubuskim, obejmujące w szczególności:**
- a) wzrost aktywności społecznej seniorów,
 - b) wzrost aktywności kulturalnej i sportowej,
 - c) wzrost aktywności edukacyjnej,
 - d) przeciwdziałanie poczuciu izolacji społecznej osób starszych,
 - e) przeciwdziałanie przemocy wobec osób starszych oraz podjęcie działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa,
- 14) w obszarze na rzecz rozwoju, w tym rozwoju obszarów wiejskich, obejmujące w szczególności:**
- a) podnoszenie świadomości wspólnot i społeczności lokalnych,
 - b) podnoszenie jakości życia wspólnot i społeczności lokalnych,
 - c) rozwijanie aktywności wspólnot i społeczności lokalnych,
 - d) rozwój turystyki i rekreacji,
 - e) zachowanie, odtworzenie, zabezpieczenie lub oznakowanie cennego lokalnego dziedzictwa krajobrazowego i przyrodniczego,
 - f) zachowanie lokalnego dziedzictwa kulturowego i historycznego,
 - g) wytyczenia lub oznakowania szlaków turystycznych, ścieżek dydaktycznych lub przyrodniczych, w tym pomników przyrody.
 - h) ekologii i ochrony zwierząt,
- 15) w obszarze ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego działania, obejmujące w szczególności:**
- a) podnoszenie świadomości edukacji ekologicznej i kształtowanie postaw prośrodowiskowych wśród mieszkańców województwa lubuskiego,
 - b) efektywna ochrona bioróżnorodności i ekosystemów oraz zwierząt.
 - c) wspieranie ochrony przyrody,
 - d) wspieranie rolnictwa ekologicznego i przetwórstwa ekologicznego,
 - e) wspieranie działań w zakresie hodowli i reintrodukcji zwierząt dziko żyjących.
 - f) wspieranie działań w zakresie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Rozdział 7. Okres realizacji Programu

§ 7. 1. Program realizowany będzie od 1 stycznia 2024 roku do 31 grudnia 2024 roku.

2. Program będzie realizowany zgodnie z priorytetowymi zadaniami publicznymi określonymi w rozdziale VI.

3. Terminy realizacji poszczególnych zadań publicznych określone zostaną w ogłoszeniach Zarządu Województwa o otwartych konkursach ofert.

4. Harmonogram planowanych otwartych konkursów ofert na 2024 rok zostanie opublikowany w Biuletynie Informacji Publicznej – www.bip.lubuskie.pl, na stronie internetowej Urzędu – www.lubuskie.pl w zakładce NGO. Konkursy będą ogłaszane nie wcześniej niż po uchwaleniu przez Zarząd Województwa projektu budżetu województwa na rok 2024.

Rozdział 8. Sposób realizacji Programu

§ 8. 1. W realizacji Programu uczestniczą:

- 1) Sejmik Województwa – jako organ stanowiący i kontrolny Województwa, uchwała Program oraz określa wysokość środków przeznaczonych na realizację zadań publicznych przez podmioty Programu;
- 2) Zarząd Województwa – jako organ wykonawczy Województwa, realizuje bieżącą współpracę z podmiotami Programu w szczególności poprzez:
 - a) ogłaszanie otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych Województwa oraz powoływanie komisji konkursowych,
 - b) podejmowanie decyzji o wyborze oferty na realizację zadań publicznych po zasięgnięciu opinii komisji konkursowych,
 - c) zlecenie realizacji zadań publicznych w trybie pozakonkursowym, po uznaniu celowości zgodnie z zapisami w art. 19a ustawy,
 - d) wspieranie zadań publicznych, na zasadach określonych w przepisach szczegółowych,
 - e) udzielanie podmiotom Programu dofinansowania lub finansowania na realizację zadań publicznych,
 - f) zawierania umów partnerskich z podmiotami Programu w celu wspólnej realizacji zadań publicznych, w tym określonych w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2023 r. poz. 1259 z późn. zm.);
- 3) realizatorzy Programu;
- 4) podmioty Programu, prowadzące działalność pożytku publicznego w zakresie odpowiadającym działaniom województwa lubuskiego;
- 5) Rada Działalności Pożytku Publicznego Województwa Lubuskiego;
- 6) Wojewódzka Społeczna Rada do spraw Osób Niepełnosprawnych;
- 7) Lubuska Rada Seniorów.

2. Realizatorzy Programu prowadzą bezpośrednią współpracę z podmiotami Programu. Działania obejmują w szczególności:

- 1) przygotowanie i przeprowadzenie otwartych konkursów ofert;
- 2) prowadzenie procedur związanych z trybem pozakonkursowym;

- 3) przygotowanie umów na realizację zleconych przez Samorząd Województwa zadań publicznych (rocznych i/lub wieloletnich);
- 4) kontrolę realizacji zleconych zadań publicznych;
- 5) sprawdzanie sprawozdań z realizacji zadań publicznych;
- 6) współtworzenie sprawozdań z realizacji Programu;
- 7) udział w szkoleniach dotyczących współpracy z podmiotami Programu;
- 8) tworzenie wspólnych zespołów opiniodawczo – doradczych;
- 9) inne formy współpracy w obszarze działalności pożytku publicznego z podmiotami Programu, wojewódzkimi samorządowymi jednostkami organizacyjnymi, organami administracji publicznej, ośrodkami badawczymi, mediami.

3. Realizację Programu w imieniu Zarządu Województwa koordynuje właściwa merytorycznie komórka organizacyjna Urzędu. Do obowiązków koordynatora należy w szczególności:

- 1) koordynacja spraw z zakresu współpracy z podmiotami Programu;
- 2) koordynacja pracy poszczególnych realizatorów Programu w zakresie związanym z przygotowaniem projektu Programu oraz jego konsultacji z podmiotami Programu, Radą Działalności Pożytku Publicznego Województwa Lubuskiego, Wojewódzką Społeczną Radą do spraw Osób Niepełnosprawnych oraz Lubuską Radą Seniorów;
- 3) sporządzanie we współpracy z realizatorami Programu zbiorczych informacji na temat współpracy Samorządu Województwa z podmiotami Programu, w tym w szczególności sprawozdania z realizacji przedmiotowego Programu;
- 4) prowadzenie spraw związanych z ujednocinaniem procedur obowiązujących w Urzędzie w zakresie współpracy z organizacjami pozarządowymi, w szczególności w zakresie przyznawania i rozliczania dotacji.

Rozdział 9. Wysokość środków

§ 9. 1. Program finansowany będzie z budżetu Województwa Lubuskiego, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz innych dostępnych funduszy. Wysokość środków budżetowych przeznaczonych na realizację zadań określa uchwała Sejmiku Województwa w sprawie uchwały budżetowej Województwa Lubuskiego na rok 2024 oraz uchwała Sejmiku Województwa w sprawie podziału środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

2. W 2024 roku na realizację zadań publicznych objętych niniejszym Programem planuje się w budżecie Województwa Lubuskiego środki w wysokości 6.676.100,00 zł¹⁾.

3. Informacja o środkach finansowych pochodzących z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przekazywana jest Samorządowi Województwa w I kwartale danego roku.

¹⁾ Niniejsza kwota ma charakter szacunkowy i może zostać skorygowana w zależności od możliwości finansowych Województwa Lubuskiego.

Rozdział 10.

Ocena ofert przez realizatora Programu

§ 10. 1. Ocena ofert dokonywana jest w formie punktowej przez realizatora Programu, w oparciu o kryteria określone w ogłoszeniu konkursowym. Realizatorzy Programu odpowiedzialni za konkurs, ustalają kryteria formalne i merytoryczne w indywidualnej „Karcie oceny zadania” dla ofert, jako narzędzie służące do weryfikacji złożonych wniosków.

2. Oferta, która nie spełnia wymogów formalnych nie podlega ocenie punktowej.

3. Na podstawie opracowanych kryteriów ofertom konkursowym przyznawane są punkty w obrębie każdego z ustalonych kryteriów oceny, które są następnie sumowane. Suma punktów możliwych do uzyskania wynosi 100.

4. Za ofertę zaopiniowaną pozytywnie uważa się każdą, która uzyska minimalną liczbę punktów wskazaną w ogłoszeniu otwartego konkursu ofert, wynikającą z indywidualnej „Karty oceny zadania”.

5. Nie wszystkie oferty, które uzyskały w ocenie realizatora Programu minimalną liczbę punktów muszą uzyskać dotację.

6. Realizator Programu przedkłada członkom komisji konkursowej sporządzone zestawienie złożonych ofert. Zestawienie winno zawierać w szczególności nazwę oferenta z siedzibą, nazwę zadania i czas jego realizacji, całkowity koszt zadania, wnioskowaną przez organizację kwotę dotacji, przyznaną punktację, proponowany podział środków oraz uwagi.

Rozdział 11.

Tryb powoływania i zasady działania komisji konkursowych

§ 11. 1. Komisja konkursowa powoływana jest w celu opiniowania ofert złożonych w odpowiedzi na otwarty konkurs ofert.

2. Do obowiązków realizatora Programu należy prowadzenie spraw związanych z powołaniem i pracami komisji konkursowej.

3. Realizator Programu, odpowiedzialny za realizację konkursu ogłasza nabór na członków komisji konkursowej i zamieszcza tę informację na stronie internetowej (komórki organizacyjne Urzędu – www.lubuskie.pl, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Zielonej Górze – www.rops.lubuskie.pl), w Biuletynie Informacji Publicznej oraz w siedzibie realizatorów Programu w miejscu przeznaczonym na zamieszczanie ogłoszeń w siedzibie realizatora Programu.

4. Komisję konkursową powołuje Zarząd Województwa w drodze uchwały.

5. W skład komisji konkursowej wchodzi:

- 1) przedstawiciele Zarządu wyłonieni spośród pracowników realizatora Programu;
- 2) osoby wskazane przez podmioty Programu w odpowiedzi na ogłoszenie o naborze na członków komisji konkursowej.

6. W skład komisji konkursowych nie będą powoływane osoby wskazane przez podmioty Programu, które ubiegają się w danym postępowaniu konkursowym o środki z budżetu Województwa Lubuskiego lub PFRON oraz pozostające z oferentami w takich relacjach, które mogłyby wywołać podejrzenie o stronniczość lub interesowność.

7. Komisja konkursowa może działać bez udziału osób wskazanych przez podmioty Programu na członków komisji konkursowej, jeżeli zachodzą przesłanki określone w ustawie.

8. Komisja konkursowa realizuje swoje działania jeżeli w posiedzeniu uczestniczy co najmniej połowa jej składu.

9. W pracach komisji konkursowej mogą uczestniczyć także, z głosem doradczym i wydawać opinię osoby posiadające specjalistyczną wiedzę w dziedzinie obejmującej zakres zadań publicznych, których konkurs dotyczy. Osoby te mogą zostać zaproszone przez Zarząd Województwa lub realizatora Programu odpowiedzialnego za realizację konkursu.

10. O terminie i porządku posiedzenia komisji konkursowej każdy członek komisji zostaje powiadomiony pismem lub drogą elektroniczną lub telefonicznie przez realizatora Programu, odpowiedzialnego za realizację konkursu.

11. Pracą komisji konkursowej kieruje jej Przewodniczący, wybrany na pierwszym posiedzeniu. Termin i miejsce posiedzenia komisji określa realizator Programu.

12. Każdy z członków komisji konkursowej, przed rozpoczęciem jej prac, zobowiązany jest do złożenia pisemnego oświadczenia o bezstronności. W przypadku nie podpisania oświadczenia decyzję o wykluczeniu członka komisji konkursowej z jej prac podejmuje Przewodniczący.

13. Komisja konkursowa podejmuje decyzje zwykłą większością głosów w głosowaniu jawnym. W przypadku równej ilości głosów decyduje głos Przewodniczącego.

14. Za udział w posiedzeniach komisji konkursowej jej członkom nie przysługuje wynagrodzenie i zwrot kosztów przejazdu.

15. Przedmiotem prac komisji konkursowej jest opiniowanie złożonych ofert w konkursie. Podczas trwania posiedzenia członkowie komisji konkursowej mają prawo do wglądu we wszystkie złożone oferty.

16. Na podstawie złożonych ofert, kart oceny zadania oraz zestawienia złożonych ofert komisja konkursowa opiniuje:

- 1) wyniki oceny formalnej i merytorycznej ofert dokonanych przez realizatora Programu;
- 2) propozycje podziału środków finansowych na poszczególne zadania.

17. Każde posiedzenie komisji konkursowej jest protokołowane, ze szczególnym uwzględnieniem zapisów dotyczących ustaleń podjętych przez komisję.

18. Protokół zawiera w szczególności:

- 1) wskazanie liczby ofert, które wpłynęły na konkurs w terminie oraz ofert zgłoszonych po terminie,
- 2) wskazanie liczby ofert odrzuconych na etapie oceny formalnej wraz z podaniem przyczyn odrzucenia,
- 3) wskazanie liczby ofert, którym zaproponowano przyznanie dotacji,
- 4) wskazanie liczby ofert, którym przy punktacji minimalnej określonej w ogłoszeniu otwartego konkursu ofert, nie zaproponowano przyznania dotacji,

- 5) informację o wyłączeniu z uczestnictwa członka/-ów komisji z jej prac,
 - 6) zestawienie złożonych ofert sporządzone przez realizatora Programu (załącznik do protokołu),
 - 7) opinię komisji konkursowej.
19. Protokół podpisują wszyscy jej członkowie obecni na posiedzeniu.

Rozdział 12.

Sposób postępowania przy wyborze ofert

§ 12. 1. Realizator Programu przedkłada protokół z posiedzenia komisji konkursowej wraz z zestawieniem ofert na posiedzenie Zarządu Województwa.

2. Ostateczną decyzję o wyborze ofert i przyznaniu bądź odmowie przyznania dotacji podejmuje Zarząd Województwa.

3. Od decyzji Zarządu w sprawie wyboru ofert i udzielenia dotacji nie ma zastosowania tryb odwoławczy.

Rozdział 13.

Sposób tworzenia Programu i przebieg konsultacji

§ 13. 1. Prace nad przygotowaniem Programu są podejmowane we właściwej merytorycznie komórce organizacyjnej Urzędu, która koordynuje współpracę z podmiotami Programu.

2. Przygotowanie Programu obejmuje realizację następujących działań:

- 1) opublikowanie na stronie internetowej Urzędu – www.lubuskie.pl informacji o rozpoczęciu prac nad projektem Programu oraz zamieszczenie formularza do zgłaszania propozycji do ww. dokumentu przez zainteresowane podmioty Programu;
- 2) zebranie od realizatorów Programu, informacji na temat realizowanych zadań publicznych w ramach współpracy z podmiotami Programu, w odpowiednim obszarze ich działania;
- 3) przygotowanie projektu Programu przez Zespół ds. przygotowania projektu Programu współpracy Województwa Lubuskiego z organizacjami pozarządowymi, powołany Zarządzeniem Marszałka Województwa Lubuskiego;
- 4) przyjęcie uchwałą Zarządu Województwa projektu Programu i skierowanie do konsultacji;
- 5) przeprowadzenie konsultacji Programu z Radą Działalności Pożytku Publicznego Województwa Lubuskiego;
- 6) przeprowadzenie konsultacji Programu z Wojewódzką Społeczną Radą do spraw Osób Niepełnosprawnych;
- 7) przeprowadzenie konsultacji Programu z Lubuską Radą Seniorów;
- 8) przeprowadzenie konsultacji z podmiotami Programu, zgodnie z uchwałą Nr LV/568/2010 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 21 września 2010 roku w sprawie *określenia szczegółowego sposobu konsultowania projektów aktów prawa miejscowego*;
- 9) przyjęcie przez Zarząd Województwa ostatecznej treści projektu Programu na podstawie przedstawionego uzasadnienia przygotowanego przez koordynatora

Programu – właściwą merytorycznie komórkę organizacyjną Urzędu, obejmującego informację o zgłoszonych opiniach i uwagach.

10) przekazanie projektu Programu wraz z opinią Rady Działalności Pożytku Publicznego Województwa Lubuskiego, opinią Wojewódzkiej Społecznej Rady do spraw Osób Niepełnosprawnych oraz Lubuskiej Radzie Seniorów na posiedzenie właściwej komisji Sejmiku Województwa, celem zaopiniowania i w dalszej kolejności skierowania pod obrady Sejmiku Województwa;

11) zamieszczenie w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubuskiego Uchwały Sejmiku Województwa Lubuskiego w sprawie uchwalenia Programu współpracy Województwa Lubuskiego z organizacjami pozarządowymi w 2024 roku;

3. Po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia przedmiotowej Uchwały w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubuskiego, Program zostaje zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej – www.bip.lubuskie.pl oraz na stronie internetowej Urzędu www.lubuskie.pl.

Rozdział 14.

Sposób oceny realizacji Programu

§ 14. 1. Bieżącym monitoringiem w zakresie realizacji zadań ujętych w Programie zajmują się poszczególni realizatorzy Programu.

2. Ocena realizacji Programu dokonana będzie w oparciu o następujące kryteria, dotyczące w szczególności:

- 1) liczby ogłoszonych otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych przez Zarząd Województwa, w tym na wnioski podmiotów Programu;
- 2) liczby złożonych ofert przez podmioty Programu do otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych;
- 3) liczby złożonych ofert przez podmioty Programu o wsparcie lub powierzenie realizacji zadań publicznych w trybie pozakonkursowym;
- 4) liczby podmiotów Programu, którym przyznano dotację z budżetu województwa na realizację zadań publicznych;
- 5) wysokości środków finansowych przyznanych i przekazanych podmiotom Programu na realizację zadań publicznych w danym roku budżetowym;
- 6) form współpracy pozafinansowej w szczególności:
 - zrealizowane przedsięwzięcia mające na celu rozwój podmiotów Programu oraz ich profesjonalizację;
 - działania zespołów, w których uczestniczyli przedstawiciele podmiotów Programu (zespoły opiniująco-doradcze, eksperckie, grupy robocze i inne);
 - skonsultowane z podmiotami Programu projekty aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych podmiotów.

3. Sprawozdanie z realizacji Programu zostanie sporządzone przez koordynatora Programu – właściwą merytorycznie komórkę organizacyjną Urzędu, na podstawie danych przedstawionych przez poszczególnych realizatorów Programu.

4. Przedłożenie Radzie Działalności Pożytku Publicznego Województwa Lubuskiego, Wojewódzkiej Społecznej Rady do spraw Osób Niepełnosprawnych oraz Lubuskiej Radzie Seniorów sprawozdania z realizacji Programu, w celu zaopiniowania.

5. W terminie do 31 maja 2025 roku Zarząd Województwa przedłoży Sejmikowi Województwa sprawozdanie z realizacji Programu.

6. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 3, zostanie podane do publicznej wiadomości poprzez zamieszczenie w Biuletynie Informacji Publicznej – www.bip.lubuskie.pl oraz na stronie internetowej.

